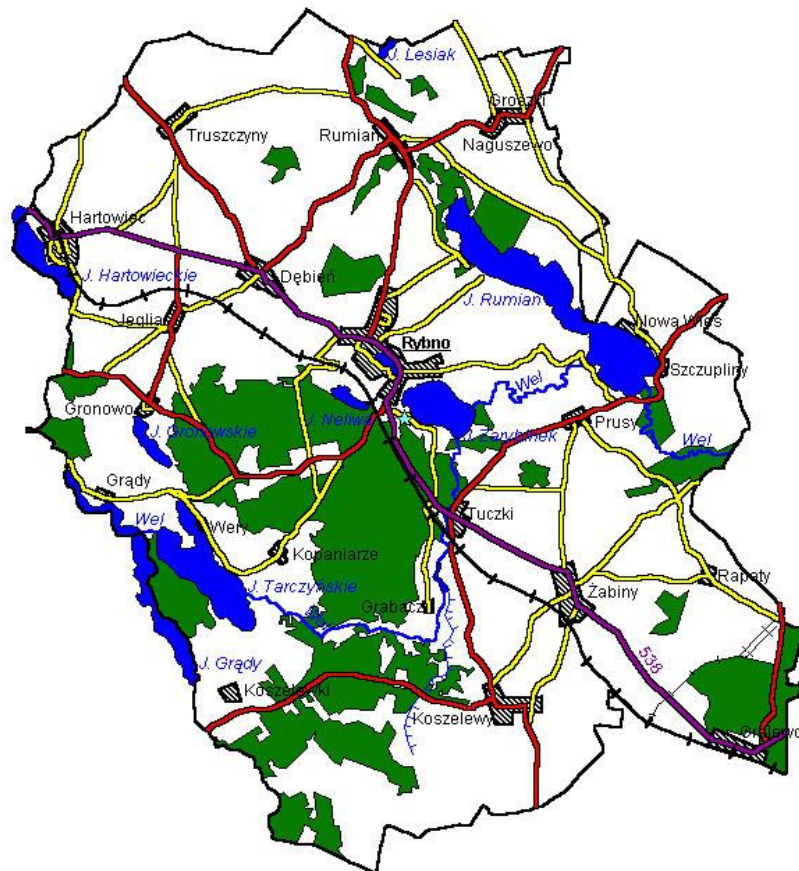

GMINA RYBNO

Załącznik
do Uchwały Nr XXXIX/59 /09
Rady Gminy Rybno
z dnia 15 grudnia 2009 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI HARTOWIEC

HARTOWIEC 2009 r.

SPIS TREŚCI

1. Charakterystyka miejscowości Hartowiec, w której będzie realizowana operacja	3
1.1. Położenie i zasoby	3
1.2. Rys historyczny	9
1.2.1 Z dziejów Hartowca	9
1.2.2 Historyczny wpływ na układ przestrzenny miejscowości	12
1.3. Struktura przestrzenna miejscowości	14
1.3.1 Charakterystyczne dominanty przestrzennej lokalizacji miejscowości	14
1.3.2 Otwarta przestrzeń wspólna miejscowości	15
1.3.3 Elementy charakterystyczne dla Hartowca	16
2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości Hartowiec	17
2.1. Stan zasobów miejscowości Rybno na dzień 31.12.2008 r.	17
2.2. Inwestycje zrealizowane w miejscowości Hartowiec w latach 2001 - 2009	23
3. Ocena słabych i mocnych stron miejscowości Hartowiec	28
4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących w okresie co najmniej 7 lat w miejscowości Hartowiec	33
4.1. Cele i kierunki rozwoju	30
4.2. Spójność Planu Odnowy Miejscowości Hartowiec z programami i Strategią Rozwoju Gminy Rybno	32
4.3. Wykaz planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć do realizacji na lata 2009 – 2017 w m. Hartowiec	33
4.4. Szczegółowy opis przedsięwzięcia przygotowywanego do realizacji w miejscowości Hartowiec	35
4.4.1 Szacunkowy kosztorys planowanego przedsięwzięcia	40
4.4.2 Harmonogram realizacji planowanego przedsięwzięcia	40
4.4.3 Finansowanie planowanego przedsięwzięcia	41

Geograficznie miejscowość położona jest w obrębie południowej części Garbu Lubawskiego, na Równinie Urszulewskiej. Miejscowość położona jest wzdłuż j. Hartowieckiego, które stanowi jego południowo-zachodnią granicę. Na północny-zachód od Hartowca znajduje się j. Katlewo i kompleks leśny. Na południu od miejscowości znajduje się Hartowiecki Obszar Ochrony Krajobrazu ustanowiony Rozporządzeniem nr 54 Wojewody Warmińsko – Mazurskiego z dnia 16 listopada 2005 r (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 175, poz. 151 z dn. 16.11.2005). Obszar ten graniczy z Welskim Parkiem Krajobrazowym utworzonym w 1996 r. Jezioro Hartowieckie o powierzchni 96,6 ha stanowi granicę pomiędzy dwoma powiatami (nowomiejskim i działdowskim). Na jego sąsiednim brzegu w m. Ostaszewo położone są trzy ośrodki wypoczynkowe. W samej miejscowości Hartowiec występują jedynie turystyka weekendowa oparta na bazie budownictwa letniskowego.

Obecnie mieszkańcy podejmują szereg działań w celu poprawy życia i estetyki w miejscowości. W miejscowości Hartowiec wg stanu na 31.12. 2008 r. było zameldowanych na stałe **675 mieszkańców**. Mieszkańcy utrzymują się z rolnictwa, rzemiosła i pracy najemnej w okolicznych miastach.

1.2. Rys historyczny

1.2.1 Z dziejów Hartowca¹

Aż po wiek XIII Hartowiec, jak i cała ziemia lubawska była zamieszкана przez pruskie plemię Sasinów. Staropruski wyraz „sasins” znaczy zając. Głównym zaś ośrodkiem Sasinów była Lubawa – osada obronna i handlowa. Od samego początku swego istnienia, aż po czasy współczesne Hartowiec związany był z ziemią lubawską (w okresie od XIV do XVIII w wieku z domena biskupów chełmińskich tzw. „kluczem lubawskim”).

Nieznana jest data pierwszej lokacji Hartowca. Nazwa wsi jest wymieniana po raz pierwszy na dokumencie z 1336 roku przy opisie dóbr Zwiniarz. Wspomniane źródło podaje wtedy nazwę wsi Czerthowicz. W 1371 roku biskup chełmiński Wikbold odnowił przywilej lokacyjny dla Hartowca na prawie chełmińskim. Wieś liczyła wtedy 44 łany (łan chełmiński, czyli włóka=16,7 ha). Tak dość wczesna data lokacji Hartowca, jak i innych wspomnianych miejscowości klucza lubawskiego miała niewątpliwie i związek z dogodnym ich położeniem,

¹Bogusław Łukwiński „Hartowiec – szkice z dziejów miejscowości od czasów najdawniejszych po rok 1995”.

a zwłaszcza wobec faktu bliskości wielkiego szlaku hanzeatyckiego „via Ruthenicalis” (z łac. Ruthenia = Ruś), biegnącego z Gdańska i Malborka przez Iławę, Lubawę, Prątnicę, Łązyn, Zwiniarz, Rumienicę, Gutowo, Działdowo, Ciechanów, Drohiczyn do Brześcia Litewskiego.

Pod koniec panowania krzyżackiego (w połowie XV wieku) prawie wszystkie wsie na terenie klucza lubawskiego posiadały prawo chełmińskie. Zasadźcami wsi byli zarówno Polacy jak i Niemcy, osadnikami jednak przeważnie Polacy. W kluczu lubawskim osiedlano przede wszystkim ludność polską i pruską pochodzącą z ziemi chełmińskiej.

Hartowiec w okresie przynależności do Rzeczypospolitej szlacheckiej (1466 – 1772) wchodziły w skład prowincji Prusy Królewskie. Prowincja ta dzieliła się na trzy województwa: malborskie, chełmińskie, pomorskie. Ziemia lubawska z Hartowcem weszła w skład województwa chełmińskiego.

W 1534 roku biskup Jan Dantyszek nadał szlachcicowi Wawrzyńcowi wieś „Hartowitz” na 40 włókach. Fakt powtórnego nadania świadczy niewątpliwie o dużym wyludnieniu wsi (tzw. „pusta wieś”) – być może wskutek niszczących wojen polsko – krzyżackich w XV w.

W początkach XVII wieku 30,5 włóki ziemi w Hartowcu należało do miecznika Seweryna Zalewskiego, a pozostałe 9,5 włóki posiadało trzech wolnych chłopów (lemanów), których obowiązywały daniny na rzecz biskupa w naturze i pieniądzu. Miecznik i jego poddani zwolnieni byli od wszelkich danin. Prawdopodobnie to właśnie wspomniany Seweryn Zalewski pobudował w Hartowcu dawną kaplicę (ok. 1601 roku). Sprowadzono też bogato rzeźbiony ołtarz z wizerunkiem Chrystusa Ukrzyżowanego i płaczącą postacią Maryi oraz Świętego Jana. Na zewnątrz kaplicy niewielki dzwon rozgłaszał po okolicy porę nabożeństwa. Na początku XVII w powstaje też w Hartowcu dwór.

Po okresie dobrego rozwoju gospodarczego i demograficznego spada na Hartowiec i całą ziemię lubawską szereg klęsk elementarnych spowodowanych przez tak zwaną wojnę północną (1700 – 21). Zniszczenia całej lubawszczyzny okazały się tak znaczne, że zapanował powszechnie głód, który spotęgowała dodatkowo epidemia dżumy w latach 1709 – 11. Pociągnęła ona za sobą wiele ofiar powodując ogromne wyludnienie. W latach 1711 – 12 przyszła zaraza na bydło, która zdziesiątkowała pogłowie i tym samym powiększyła zjawisko głodu. Na domiar złego tereny te przeżywają w 1726 roku posuchę tak straszną, że rzeki powysychały, a jeziora stały się małymi bagienkami. Wszystko to spowodowało poważne wyludnienie również i w Hartowcu. Rezydencja biskupia w Hartowcu przestała być odwiedzana, a kaplica uległa częściowemu zniszczeniu.

Ponowny wzrost znaczenia nabrał Hartowiec za czasów biskupa Stanisława Leskiego, który bardzo często w Hartowcu przebywał. On też odnowił w 1750 roku tutejszą kaplicę. W okresie jego rezydencji (1747 – 58) stwierdzić można ożywienie gospodarcze, widoczne szczególnie w nasileniu akcji osiedleńczej. Nowe osady powstałe w XVIII wieku w kluczu lubawskim zgrupowane były wokół Hartowca, a w inwentarzach dóbr Biskupstwa Chełmińskiego są one określane jako „*nowe kolonie przy lasach hartowieckich*”. Są to następujące wsie: Kopaniarze, Gostkowo (Kostkowo), Gronowo, Grabacz, Wery, Zarybinek, Grądy. Ich powstanie było połączone z eksploatacją lasów i zarośli.

Biskup Wojciech Stanisław Leski był autorem dwóch ustaw regulujących życie wsi biskupiej: w 1750 roku wydał ordynację gospodarczą dla klucza lubawskiego, a w 1756 roku wilkierz dla wsi szlacheckich klucza lubawskiego.

W ordynacji tej biskup życzył sobie, aby każdy urzędnik w jego dobrach „*należytej powinien być umiejętności i doskonałości w prowadzenie rządów nad dobrami i ludem sobie powierzonym*”. Ordynacja pouczała oficjalistów, co mają robić w rozmaitych dziedzinach gospodarki wiejskiej, aby istniały prawidłowe stosunki społeczne. Zwracano zwłaszcza uwagę na ściganie przestępców w domenie biskupiej. Ma to swoje odbicie we wspomnianych już inwentarzach dóbr biskupstwa. Tak np. przy opisie wsi Rybno z 1759 roku, czytamy:

„*Leśny Rybiński objazdu Borów Rybińskich po Kostkowo i Grabacz także i granice pilnować, ścinaniem, aby młodej chojny nie tłukli, kradzieży i wszelkiej szkody pańskiej pilnie przestrzegać, bez dyspozycji Dworu Hartowieckiego nic nie wydawać. Wsie Rybno, Rumian, Rumienica i folwark gutowski opały w objeździe jego rybińskim wolne mające, aby nad rozporządzenie na piśmie temuż Leśnemu wydane sobie więcej nie pozwalali pilnować. Cokolwiek się by w boru działać miało, do Dworu Hartowieckiego bez odwłoki donosić, zgola według przysięgi wiernie i pocziwie sprawować się*”.

Biskup Leski przywiązywał dużą wagę do dobrej uprawy roli i wzrostu plonów zbóż. Wiele miejsca w tejże ordynacji zajmowały sprawy dotyczące współżycia społecznego mieszkańców wsi biskupich. Między innymi w swoich dyspozycjach dotyczących wsi Grądy nakazywał: „*. przeto każdy z osoby swej w każdej pole po 2 dni orać, kozę 3 dni o swojej strawie robić, tłuki 3 dni o pańskiej strawie odrabiać na folwarku hartowieckim, na łąkach pańskich przy Grądach leżących według potrzeby grabić, przy złożeniu siana za proporcjonalne poczesne bywać do niewodu i przywłóki według dawnych zwyczajów z innymi gospodarzami i kornikami tę powinność mają za konsolację ryb chodzić. Podczas rezydencji pańskiej w Hartowcu straż odprawiać, przy wikcie naznaczonym w kontrakcie, drwa do folwarku hartowieckiego wozić 3 razy na rok*”.

W 1757 roku Hartowiec wydzierżawił na trzy lata chorąży malborski Michał Leski. Był to zapewne krewny biskupa.

W 1762 roku biskup Andrzej Ignacy Bayer oddał w trzyletnią dzierżawę Piotrowi Lewalskiemu całe dobra hartowieckie obejmujące wówczas: Hartowiec, Zwiniarz, Jeglię, Rybno, Zarybinek, Gronowo, Grądy, Kopaniarze, Wery i Kostkowo.

W dniu 27 września 1772 roku na zjeździe króla pruskiego Fredryka II z nowymi poddanyymi w Malborku, przedstawiciele biskupa chełmińskiego Andrzeja Ignacego Bajera złożyli przysięgę hołdowniczą nowemu monarsze. Całą ziemię lubawską włączono administracyjnie do tak zwanej kamery kwidzyńskiej, która weszła w skład nowo utworzonej prowincji Prusy Zachodnie. Prowincja ta odpowiadała w przybliżeniu terytorium dawnych Prus Królewskich.

Władze pruskie zniósły odrębności ustrojowe biskupiego klucza lubawskiego. W maju 1773 roku nastąpiła jego likwidacja i sekularyzacja. Dobra te przejęli Prusacy pod swoją administrację, tworząc z nich domenę państwową z siedzibą w Fijewie. Administrator domeny fijewskiej zarządza 7 folwarkami i 42 wsiami. W ten sposób zlikwidowano w Hartowcu rządy biskupie. Utraciwszy źródła wszelkich dochodów ostatni rezydujący tu biskup chełmiński Bayer, zmuszony do oszczędzania, opuścił rezydencje w Hartowcu i Lubawie. Od tego momentu o rezydencję i kaplicę nikt się nie troszczył. Kaplicę rozebrano w 1777 roku, a ołtarz przewieziono do kościoła w Zwiniarzu.

W latach 1823 – 24 znaczna część mieszkańców Hartowca wymarła wskutek zarazy - czarnej ospy. Aby nie roznosić zarazy na inne wsie żaden „Hartowiak” nie mógł opuszczać wsi, dlatego też nie można było grzebać zmarłych na cmentarzu parafialnym w Zwiniarzu. Rodziny grzebały, więc swych zmarłych same na polu za wsią. Na miejscu spoczynku ofiar ospy postawiono drewniany krzyż z wyrytą datą tragedii. Krzyż ten wymieniono na nowy w 1926 roku i taka też data widnieje na nim obecnie.

Lata 1870 – 71 to okres tzw. wojny francusko – pruskiej. W wojnie tej brało udział dwóch mieszkańców Hartowca: Szczepan Ruczyński i Wincenty Kęski. Obaj wrócili cali i zdrowi, choć Kęski był ranny w nogę. Za wierną służbę zostali odznaczeni medalami i otrzymali od władz pruskich dożywotnią rentę.

Po zjednoczeniu państw niemieckich pod berłem pruskim zauważyć można szybki wzrost gospodarczy na terenie całego państwa pruskiego (tzn. okres uprzemysłowienia Prus związany z francuskimi reparaściami wojennymi). I choć Hartowiec był tylko małą miejscowością w tym ogromnym państwie, to jednak da się zauważyć skutki rozwoju gospodarczego rządu kierowanego przez kanclerza Ottona von Bismarcka.

W Hartowcu wybudowano nową karcznię. Z jej lokacją były przejściowe trudności, gdyż stary dom karczmarza stał w samym rogu skracającej drogi, za nim położone były budynki gospodarcze. W końcu jednak postanowiono budynki nowej karczmy rozdzielić w ten sposób, że stajnie gościnne pobudowano przed zakrętem, natomiast budynek karczmy na samym zakręcie drogi.

Przy nowo powstałej linii kolejowej Działdowo z Malborkiem (ukończona w 1876 roku), pobudowano bocznice kolejową. Zarezerwowano na długości około jednego kilometra miejsce na trzeci tor celem przedłużenia bocznic kolejowej. Zamiaru tego jednak nie zrealizowano.

W tym również czasie pobudowano gorzelnię, oraz budynek dla szkoły podstawowej (1878). W latach 1920 – 32 Hartowiec należał do powiatu lubawskiego z siedzibą w Nowy Mieście, który to powiat wchodził w skład województwa pomorskiego z siedzibą w Toruniu. 21 grudnia 1931 roku Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej podjęła uchwałę o powiększeniu powiatu działdowskiego przez przyłączenie do niego z powiatu lubawskiego 11 gmin jednostkowych, w tym również i Hartowca, oraz 4 obszarów dworskich (Hartowiec, Kostkowo, Rynek, Straszewo). Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 1 kwietnia 1932 roku.

W cytowanym rozporządzeniu Hartowiec wyróżniony jest również jako obszar dworski, co związane jest ściśle z istniejącym tu majątkiem. Jeszcze przed I wojną światową Towarzystwo będące właścicielem gorzelnii rozpadło się prawdopodobnie wskutek niepowodzeń finansowych. Gorzelnie wraz z jej długami przejął właściciel hartowieckiego majątku. Niestety i jego nie ominęły tarapaty finansowe ciążące długami na całości majątku. Skutkiem takiego stanu rzeczy było poddanie całego majątku pod nadzór sądowy. Nadzorcą całej masy upadłościowej stał się niejaki Fryderyk Lemke. Starał się on doprowadzić do spłacenia długów ciążących na majątku poprzez uruchomienie wydobycia torfu z pobliskich łąk. Sprowadził maszynę parową z kompletem urządzeń do pozyskiwania torfu. Wkrótce też Fryderyk Lemke przejmuje cały majątek liczący około 400 ha ziemi oraz Jezioro hartowieckie. Dalej eksploatuje łąki wydobywając torf w bardzo dużych ilościach. Codziennie zapełniano nim dwa wagony kolejowe stojące na bocznicach. Pobudował też cegielnię i planował uruchomić tartak. Kopano nawet rowy pod fundamenty i sprowadzono wielki kocioł parowy. Do zrealizowania tej inwestycji jednak nie doszło, gdyż pomysłodawca tego projektu umiera. Fryderyk Lemke został pochowany na cmentarzu ewangelickim w Lubawie.

Po jego śmierci posiadłość przejmuje jego syn Willi. Nowy właściciel wraz z opiekunem sądowym zabrał się poważnie do uregulowania spraw majątkowych i spłacania ciężących ciągle na majątku długów. Na strychu w pałacu urządzono mieszkania dla letników, dobudowano trzy pokoje na parterze, także z myślą o wczasowiczach. Dla szybszej spłaty długów Willi zapożyczył się u miejscowych rolników płacąc później procent w torfie i produktach rolnych. Założono również ogród, w którym zatrudniono młodego ogrodnika Józefa Niewidziałę. Był też sad, park z boiskiem i kortem tenisowym. Wszystko to dawało z pewnością wymierne efekty, gdyż w czasie wakacji dom zapelniał się letnikami, głównie z Warszawy. Dla tych, którym zabrakło miejsca, właściciel wynajmował kwatery na wsi. Wczasowicze mogli korzystać z urządzeń sportowych, pływać na łódkach i na żaglówce.

Majątek Willego Lemke przetrwał w całości do stycznia 1945r. Właściciel zatrudniał sporą liczbę pracowników pochodzących zarówno z Hartowca jak i okolicznych wsi. Ludzi do pracy na godz. ósmą wzywał znany nam dzwon wiszący przy bramie wjazdowej do pałacu (ten sam , który był w kaplicy, a obecnie znajduje się na wieży kościoła parafialnego). Pracownicy mieli jedną przerwę na obiad, zaś pracę kończyli wieczorem. W przeciwieństwie do wielu sąsiednich właścicieli ziemskich Lemke solidnie wywiązał się ze swoich obowiązków płatniczych wynagradzając ludziom w pieniądzu lub w naturze (ziarnem, mąką, opałem na zimę). Do wielkiej stodoły, która stała za istniejącym do dnia dzisiejszego spichlerzem pozwalał wprowadzać mieszkańcom Hartowca swoje bydło.

W miarę upływu czasu wieś nabierała zupełnie innych cech. Zawiązała się w Hartowcu Ochotnicza Straż Pożarna, powstało Towarzystwo Byłych Powstańców i Wojaków. Nauczyciel Józef Wydorski (znany działacz plebiscytowy na Warmii i mazurach) był organizatorem drużyny „Strzelca”. Istniało też Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży. Z partii politycznych najwięcej członków miało w Hartowcu Stronnictwo Narodowe i Narodowa Partia Robotnicza.

Wiosną i latem w niedzielne popołudnie organizowano różne imprezy, do których przyłączała się często młodzież z sąsiednich wsi. Wspólnie też muzykowano w prężnym kółku mandolinistów, a wieczorami po całej wsi rozlegał się radosny śpiew tutejszej młodzieży.

W czasie II wojny mieszkańcy Hartowca nie pozostawali biernie wobec hitlerowskiego reżimu czynnie biorąc udział w strukturach Armii Krajowej. Pluton Armii Krajowej zorganizował i dowodził niejaki Feliks Wierzbowski, z Targowiska.. Oddział liczył

około 22 osób pochodzących z Hartowca, Katlewa i Ostaszewa. Z Hartowca należeli: Zofia Bartel, Konstanty Drozd, Burkiewicz, Józef Licznarski, Józef Niewidziała i Bernard Szefer.

Na ziemi nowogródzkiej zaś walczył plut. Zygmunt Sikorki (PS., „Kwiryn”).

Na frontach II wojny zginęli: Władysław Fafiński, Władysław Staszyński, Franciszek Kołeczki, Józef Aleksandrowicz, Jan Żuralski, Bronisław Orzechowski, Stefan Mejka, Jan Hoffman, Bernard Komorowski, Kazimierz Kęcki (zamordowany w Hartowcu 03.09.1945).

W styczniu 1947 roku zorganizowano w Rybnie Związek Samopomocy Chłopskiej, który to wydzierżawił u jednego ze swoich członków p. Piórkowskiego lokal na sklep spożywczy. W ten sposób Hartowiec wzbogacił się o drugi tego rodzaju obiekt po istniejącym już wcześniej sklepie p. Józefowicz. Kolejną inwestycją podjętą w dziedzinie usług handlowych na terenie Hartowca było utworzenie placówki GS ze sklepem spożywczym, masarskim i kwaciarnią (dopiero w 1972 rok). Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska wykupiła od Czesława Sikorskiego obiekt, który wybudowano jeszcze przed II wojną światową z przeznaczeniem na młyn zbożowy napędzany maszyną parową. Wybuch wojny sprawił, że zatrzymany został transport z wyposażeniem technicznym dla owego młyna i do dokończenia tej inwestycji nie doszło.

W 1952 roku dokonano przebudowy i asfaltowania drogi łączącej Hartowiec z Rybnem. W latach 1955-60 roku w myśl hasła „Urząd bliżej chłopu”, w Hartowcu utworzona zostaje oddzielna gromada wyodrębniona z gm. Rybno obejmująca wsie: Hartowiec, Jeglię, Gronowo i Ostaszewo. Siedzibą nowego urzędu zostaje budynek p. Willkomów, zaś na jego czele staje p. Cichorski z Ostaszewa zastąpiony wkrótce przez mieszkańca Hartowca p. Jana Plewkę.

Rok 1959 zaznaczył się w historii Hartowca ukończeniem budowy linii energetycznej, która dostarczyła do hartowieckich domów znamię nowej ery elektrycznego dobrodziejstwa

W końcu lat sześćdziesiątych rolnicy z Hartowca zakładają własne Kółko Rolnicze, które stworzyli rolniczą spółkę maszynową.. Zakupiono młocarnię, która wędrowała od gospodarstwa do gospodarstwa zastępując wysłużone „brejtki” i wialnie. Później przysła kolej na zakup innych niezbędnych w gospodarstwach maszyn. Pierwszym prezesem Zarządu Kółka Rolniczego w Hartowcu był Alojzy Fafiński, po nim Jan Plewka i Antoni Aleksandrowicz.

W latach 1966 – 1975 istniał też Klub Rolnika prowadzony przez Irenę Aleksandrowicz, a później przez Ryszardę Bielską.

W dniu 6 października 1974 roku rozpoczęto w Hartowcu budowę remizy strażackiej, którą ukończono w roku następnym.

W końcu lat 50 – tych w budynku po byłym dworze urządzono Szkołę Przysposobienia Rolniczego. W 1967 roku Powiatowa Rada Narodowa w Działdowie przekazała obiekt harcerzom, a konkretnie Komendzie Hufca w Działdowie. Natomiast w roku 1970 przeprowadzono remont tego budynku.

W latach 80-tych obiekt został zdewastowany.

W dniu 15 marca 1982 roku zebrał się komitet organizacyjny budowy kaplicy. Na czele komitetu stanął ks. proboszcz Albin Ossowski. W skład komitetu weszli: Stanisław Burkiewicz, Feliks Browarski, Antoni Hoffman, Andrzej Jarząbek, Józef Kowalkowski, Bronisław Olstowski, Jerzy Piotrowski, Franciszek Roziński, Jan Szczypski, Jadwiga Staszyńska, Kazimierz Trawiński, Stefania Wiśniewska, Stanisław Wiśniewski.

Przy udziale prawie wszystkich mieszkańców Hartowca budowa kaplicy szybko postępowała do przodu. W trakcie budowy poświęcenia murów dokonał w czerwcu 1983 roku ks. biskup sufragan Edmund Piszcz. Budowę ukończono latem 1984 roku, a 9 września tegoż roku ks. biskup ordynariusz Marian Przykucki w asyście licznej grupy księży z całego dekanatu lubawskiego dokonał poświęcenia nowo powstałej budowli.

Od chwili poświęcenia kaplica jest pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego nawiązując tym samym do tradycji dawnej hartowieckiej kaplicy, która nosiła takie samo wezwanie, jak również jako symbol wzrastania wiary i protest przeciwko zdejmowaniu przez władze krzyży.

Rok 1992 stał się rokiem przełomowym w historii życia religijnego Hartowca. Staraniem Stanisława Wiśniewskiego Kuria Diecezjalna w Toruniu zainteresowała się znajdującym się tu starym pałacem i otaczającym go parkiem i w dniu 28 sierpnia tegoż roku wykupiła od Gminy Rybno teren zabytkowego parku wraz z znajdującymi się tam budynkami. W zamyśle ks. biskupa Andrzeja Suskiego zakupiony teren ma się stać w przyszłości Diecezjalnym Domem Rekolekcyjnym. Wiele jeszcze trzeba było włożyć pracy i nakładów finansowych, aby obiekty znajdujące się tu wyźwignąć z ruiny.

Natomiast 8.05.1994 r ks. biskup A. Suski wydaje dekret, na mocy, którego w Hartowcu powstaje samodzielna parafia. Pierwszym proboszczem parafii został ks. Marek Wysiński. Tym samym marzenia mieszkańców Hartowca o własnej parafii spełniły się w zupełności. W obrębie parafii znalazły się następujące miejscowości: Hartowiec, PGR Katlewo i Ostaszewo – osiedle nad jeziorem.

W latach 1992 – 94 sprzedano 14 działek pod budownictwo mieszkaniowe dając tym samym początek dla rozwijającego nowego osiedla mieszkaniowego. W 1993 roku zwodociągowano wieś, a w 1995 roku w ponad 50 – ciu domach pojawiły się telefony. Jesienią 1995 roku wyasfaltowano drogę na osiedlu w centrum wsi. Wieś wzbogaciła się również o nowe choinki z „pol-bruku”.

W 1995 roku Hartowiec został laureatem konkursu „Na najestetyczniejszą wieś w Gminie Rybno”.

1.2.2 Historyczny wpływ na układ przestrzenny miejscowości.

Hartowiec historycznie związany jest z diecezją chełmińską, pierwszą diecezją powstałą na podbijanym w XIII w. terytorium Prus. Biskupi chełmińscy mieli swój kościół katedralny w Chełmży, ale rezydowali w pobliskiej Lubawie (XIII-XVIII w.). Od samego początku swego istnienia Hartowiec związany był z ziemią lubawską (w okresie od XIV do XVIII wieku domena biskupów chełmińskich tzw. „klucz lubawski”).

Rys. Nr 2 *Historyczny podział administracyjny.*

Nazwa wsi jest wymieniana po raz pierwszy na dokumencie z 1336 roku przy opisie dóbr Zwiniarz. W 1371 roku biskup chełmiński Wikbold odnowił przywilej lokacyjny dla Hartowca na prawie chełmińskim. Wieś liczyła wtedy 44 łany (łan chełmiński, czyli włóka=16,7 ha). Lokalizacja na prawie chełmińskim połączona była z wytyczeniem regularnej zabudowy i podziałem działek w układzie niwowym. Tak dość wczesna

data lokacji Hartowca, jak i innych miejscowości klucza lubawskiego miała związek z dogodnym ich położeniem, a zwłaszcza bliskość wielkiego szlaku hanzeatyckiego „via Ruthenicalis” (z łac. Ruthenia = Ruś), biegnącego z Gdańska przez Iławę, Lubawę, Działdowo, Ciechanów, Drohiczyn do Brześcia Litewskiego.

Pod koniec panowania krzyżackiego (w połowie XV wieku) prawie wszystkie wsie na terenie klucza lubawskiego posiadały prawo chełmińskie. W kluczu lubawskim osiedlano przede wszystkim ludność polską i pruską pochodzącą z ziemi chełmińskiej.

Hartowiec w okresie przynależności do Rzeczypospolitej szlacheckiej (1466 – 1772) wchodziły w skład prowincji Prusy Królewskie. Ziemia lubawska z Hartowcem wchodziła w skład województwa chełmińskiego. Prawdopodobnie to w Hartowcu ok. roku 1601 powstaje kaplica z bogato rzeźbiony ołtarz z wizerunkiem Chrystusa Ukrzyżowanego i płaczącą postacią Maryi oraz Świętego Jana. Na początku XVII w powstaje też w Hartowcu dwór. Hartowiec stanowi letnią rezydencja biskupów chełmińskich. W okresie rozbiorów Polski Hartowiec wchodzi w skład Prus i w maju 1773 władze pruskie zniosły odrębności ustrojowe biskupiego klucza lubawskiego. W ten sposób zlikwidowano w Hartowcu rządy biskupie. Kaplicę rozebrano w 1777 roku, a ołtarz przewieziono do kościoła w Zwiniarzu. Po tym okresie pozostał park podworski z zabudowaniami (obecnie plebania i Ośrodek Rekolekcyjny „Ruchu Światło Życia”, Diecezjalny Dom Rekolekcyjny Diecezji Toruńskiej, posiadające bazę noclegową i żywieniową na 50 miejsc.). Wspomnienia i marzenia o własnej parafii zaowocowały w 1994 r. utworzeniem parafii p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego. Pod panowaniem pruskim Hartowiec rozwija się gospodarczo, powstaje stacja przy nowo wybudowanej kolei, gorzelnia, szkoła podstawowa.

W latach 1920 – 32 Hartowiec należał do powiatu lubawskiego z siedzibą w Nowym Mieście, który to powiat wchodził w skład województwa pomorskiego z siedzibą w Toruniu. Od 01 kwietnia 1932 r. Hartowiec wchodzi w skład powiększonego o 11 gmin powiatu działdowskiego. W czasie II wojny mieszkańcy Hartowca nie pozostawali biernie wobec hitlerowskiego czy też komunistycznego reżimu czynnie biorąc udział w strukturach Armii Krajowej. Sama miejscowość nie ucierpiała w działaniach wojennych.

Ukształtowanie przestrzeni wsi przez procesy historyczne widoczne jest do tej pory. Kolej podzieliła miejscowość na dwie części, w jednej położonej wzdłuż drogi do Zwiniarza występuje zabudowa zagrodowa, w drugiej położonej od byłego dworu wzdłuż brzegu jeziora zabudowa zwarta z centrum wsi.

1.3. Struktura przestrzenna miejscowości

1.3.1. Charakterystyczne dominanty przestrzennej lokalizacji miejscowości.

Hartowiec położony jest wzdłuż brzegu jeziora Hartowieckiego, które decyduje o jego przestrzennym rozwoju. Zabudowa zwarta położona na północno-wschodnim brzegu jeziora. Szerokość pasa zabudowy znacznie ogranicza szlak kolejowy, który w XIX wieku oddzielił tę część od zabudowań zagrodowych pod Zwiniarz. Obie części łączy wiekowy wiadukt kolejowy z okresu budowy kolei. W kierunku pod Jeglię zabudowę miejscowości ograniczają pozostałości dawnej siedziby biskupiej, obecnie zabytkowy park podworski, oraz nieczynna gorzelnia z wysokim ceglany kominem.

1.3.2. Otwarta przestrzeń wspólna miejscowości

Tereny przeznaczone do wspólnego użytkowania w Hartowcu położone są nad j. Hartowieckim. Jest to ogólnie dostępny pas przybrzeżny. Dostęp do niego stanowi szereg dróg prywatnych i drogi wewnętrzne. Przy jednej z nich w sąsiedztwie szkoły brzeg jeziora stanowi ogólnodostępna plaża. Innym ogólnodostępnym miejscem jest teren remizy OSP. Remiza sąsiaduje z posesją kościelną, na której oprócz kościoła znajduje się plac parkingowy.

Zagospodarowanie terenu nad j. Hartowieckim obejmuje pas przybrzeżny, drogę wewnętrzną i część działki szkolnej. Podzielona jest na etapy. Obecnie zrealizowano I, II i III etap. W ramach tych działań został uporządkowany brzeg jeziora na plażę. Wykonano parking dla 10 samochodów, drogę wewnętrzną asfaltową dojazdową do parkingu, chodnik. Przygotowano dokumentację techniczną pod realizację kolejnych etapów.

1.3.3. Elementy charakterystyczne dla Hartowca

Hartowiec to duża wieś zlokalizowana na prawie chełmińskim licząca obecnie ponad 650 mieszkańców. Położona w pięknej okolicy, której walory zostały już zauważone XV przez biskupów chełmińskich. W Hartowcu do 1773r. (sekularyzacji) mieściła się letnia rezydencja biskupia. Teren byłej siedziby biskupiej, obecnie zabytkowy park podworski, pełnił różne funkcje. Zlokalizowana była tam siedziba – dwór posiadaczy dóbr ziemskich, po II wojnie zlokalizowano tam szkołę rolniczą, po jej rozwiązaniu ośrodek harcerski „Iskra”. W latach 80-tych obiekt popadł w ruinę. W 1992 r. został wykupiony przez Diecezję Chełmińską na Dom Rekolekcyjny i siedzibę parafii.

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości Hartowiec

2.1. Stan zasobów miejscowości Hartowiec na dzień 31.12.2008 r.

Obręb geodezyjny Hartowiec obejmuje obszar 662,9 ha w tym:

- użytki rolne 521,99ha
- lasy i zadrzewienia 19,96 ha
- pod wodami i nieużytki 90,70 ha w tym j. Hartowieckie 96,64 ha
- zabudowane i zurbanizowane 30,25 ha

Ilość zabudowań (nieruchomości) – 179

Stan ludności ogółem na 31.12.2008 - 675 osób.

Małżeństwa wyznaniowe zawarte w 2008 r. – 6

Małżeństwa cywilne zawarte w 2008 r. – 0

Rozwody w 2008 r. - 0

Urodzenia żywe w 2008 r. – 12

Zgony w 2008 r. – 8

Przynależność administracyjna: Gmina Rybno, pow. działdowski,
woj. warmińsko-mazurskie od 01.01.1999 r.

Transport i komunikacja.

Główny układ komunikacyjny stanowi droga wojewódzka nr 538 biegnąca od m. Rybno przez zwartą zabudowę miejscowości, przez m. Dębień, zwartą zabudową m. Hartowiec, w kierunku m. Katlewo i łączy się z drogą wojewódzką nr 541 w kierunku m. Lubawa .

Układ komunikacyjny wewnątrz miejscowości stanowią drogi gminne, tj. nr 185001N gr. gm. (Zwiniarz) - Hartowiec, 185002N Hartowiec (wieś) (dr. 538 - Oś. Iskra), 185003N dr. gm. nr 185002 N (Hartowiec) - gr. gm., 185004N dr. wojew. nr 538 - dr gm. nr 185003N (Hartowiec), 185005N Hartowiec - dr. pow. nr 1254N (Truszczyń), 185006N Hartowiec - dr. gm. nr 185005N (Truszczyń) (dr. 538 Hartowiec - 1254N Truszczyń).

Komunikacja PKP - główne kierunki

Warszawa - Hartowiec - Gdańsk.

Telekomunikacja.

Głównym operatorem jest Telekomunikacja Polska S.A.

Stacje bazowe telefonii komórkowej: Plus GSM.

Łącze internetowe drogą radiową ABP Computer Działdowo.

Zaopatrzenie w gaz.

Na terenie miejscowości i gminy nie ma sieci gazu ziemnego.

Gospodarka odpadami.

Hartowiec korzysta z wysypiska w m. Zakrzewo.

Każdy z mieszkańców ma możliwość korzystania z usług Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Ostródzie, które wydzierzawia kosze i wywozi nieczystości 2 razy w miesiącu lub z usług Lubawskiej Spółki Komunalnej.

Od stycznia 2004r. gmina, w tym Hartowiec przystąpił do Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” i obecnie korzysta z programu segregacji odpadów.

Turystyka i baza turystyczna.

Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej

Tabela Nr 1. *Oświata podstawowa.*

Rok	<i>Oddział przedszkolny</i>		<i>Szkoła podstawowa</i>	
	Ilość dzieci	Ilość pracowników	Ilość dzieci	Ilość pracowników
2000/2001	14	1	72	12
2004/2005	16	1	76	12
2006/2007	16	1	74	12
2007/2008	14	1	72	12
2008/2009	16	1	66	12

Szkoła istnieje od 1879 roku. W latach 1950-51 nastąpiła jej rozbudowa, a w latach 1999-2001 dobudowano sanitariaty i salę gimnastyczną. Zagospodarowano teren przyszkolny wykorzystując dogodne położenie działki na nad samym jeziorem Hartowieckim. Ostatnie lata zaznaczyły się sukcesem w działalności proekologicznej na szczeblu wojewódzkim i ogólnokrajowym (certyfikat kuratorski „Szkoła przyjazna środowisku”). Szkoła prowadzi międzynarodową współpracę ze szkołą polską na Litwie.

Obwód szkoły to wieś Hartowiec. Część uczniów dochodzi z osiedla Ostaszewo (1,5 km). Brak jest uczniów dojeżdżających.

Strona internetowa: sp.hartowiec.interia.pl

Misja szkoły

„Miarą naszego szkolnego sukcesu wychowawczego i dydaktycznego są uczniowie, którzy po latach jako dorośli ludzie będą mogli stanowczo stwierdzić, że wszechstronnie rozwinęli swoją osobowość dzięki dobremu fundamentowi edukacji, który stworzyła Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Hartowcu”.

Nasi wychowankowie mają możliwość rozwijania swoich zdolności i talentów. Zdobywają też umiejętności potrzebne do realizacji zadań społecznych i kształtowania więzi międzyludzkich. W placówce działają liczne koła zainteresowań.

Szkoła w swym procesie wychowawczo – dydaktycznym uwzględnia pracę wychowawczą rodziny i środowiska, w którym funkcjonuje. Naszą tradycją są liczne imprezy adresowane do środowiska lokalnego, których szczególnym uznaniem cieszy się rodziny festyn Hartowiada. Szkoła kształtuje nawyki kultury ekologicznej oraz poczucie moralnej i obywatelskiej odpowiedzialności za ochronę dóbr przyrody.

Najważniejsze osiągnięcia szkoły:

- Certyfikat Warmińsko – Mazurskiego Kuratora Oświaty „Szkoła przyjazna Środowisku”;
- I nagroda w III edycji ogólnopolskiego konkursu „Program Ekozespołów w mojej szkole”;
- II nagroda w IV edycji ogólnopolskiego konkursu „Program Ekozespołów w mojej szkole”;
- Nagrody główne w wojewódzkim konkursie Ekozespołów w latach 2004-2006
- II nagroda Starosty Działdowskiego za udział w Sprzątaniu Warmii i Mazur;
- III miejsce w półfinale wojewódzkiego turnieju halowej piłki nożnej chłopców;
- I miejsce w eliminacjach rejonowych wojewódzkiego turnieju halowej piłki nożnej LZS;
- II miejsce w powiatowym turnieju tenisa stołowego;
- I miejsce w rejonowej olimpiadzie promocji zdrowego stylu życia PCK

Niepubliczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Hartowcu.

Tabela Nr 2. *Oświata gimnazjalna.*

Lata	<i>Niepubliczne Gimnazjum</i>	
	Ilość dzieci	Ilość pracowników - etatów
2000/2001	34	5,5
2004/2005	47	6,5
2006/2007	56	7
2007/2008	56	7
2008/2009	59	7

Szkoła jest placówką niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej. Nie posiada obwodu. Skupia młodzież z Hartowca, Ostaszewa oraz pojedynczo z wielu miejscowości gminy Rybno i gminy Grodziczno. Szkoła współpracuje z innymi szkołami w ramach rodziny szkół imienia Jana Pawła II (Gimnazjum w Łabowej powiat nowosądecki, Gimnazjum w Wilnie)

Wizja i cel

Wychowanie człowieka kulturalnego, inteligentnego, szlachetnego, troskliwego, wrażliwego, odpowiedzialnego za siebie i innych, osiągającego wybrany cel, który w swoim postępowaniu kieruje się myślą:

„Człowiek jest wielki nie przez to co posiada, lecz przez to kim jest, nie przez to co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi” (Jan Paweł II)

Placówka powstała na fali społecznych protestów dążących do lokalizacji szkoły jak najbliżej środowiska rodzinnego ucznia. Nielegalną naukę i strajk okupacyjny w gimnazjum rozpoczęto w dniu 1.09.2001 r. Pozwolenie na legalną działalność wydane zostało 14.01.2002 r. Szkoła posiada uprawnienia szkoły publicznej, do placówki uczęszcza obecnie 49 uczniów. Kadre stanowi 15 nauczycieli. Organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Hartowiec. Szkoła nosi imię Jana Pawła II od dnia 21.06.2005 r. Święto szkoły obchodzone jest w dniu 20 czerwca na pamiątkę Chrztu Jana Pawła II. Cała społeczność szkolna jako jeden z priorytetów swojej działalności w roku szkolnym 2005/2006 przyjęła nawiązanie współpracy z inną szkołą im. Jana Pawła II. W formach realizacji przewiduje się wspólne projekty dotyczące życia i przesłań patrona, edukacji patriotycznej i regionalnej.

Myślą przewodnią stały się dla nas słowa J. Jankowskiego: „Ochrona środowiska, to nie tylko oczyszczanie wód, zakładanie filtrów pyłowych i gazowych, ochrona lasów, lecz także

codzienne działania każdego mieszkańca globu, który w sposób praktyczny i systematyczny będzie chronił przyrodę u siebie w domu, w swoim otoczeniu...”

Najważniejsze osiągnięcia szkoły w dziedzinie ekologii to:

- II nagroda w ogólnopolskim konkursie: „Reporterzy Ekozespołów” – 2007 r.;
- nagrody główne w Wojewódzkich konkursach: „ Program Ekozespołów” i „Reporterzy Ekozespołów” – 2007 r.;
- I nagroda w „Wiosennym Sprzątaniu Warmii i Mazur” – 2007 r..

Świetlica przy O.S.P. Hartowiec.

W latach 1966 – 75 istniał tu klub Rolnika, a następnie biblioteka publiczna.

Przy szkole działa koło teatralno-regionalne kultywujące tradycje lubawszczyzny.

Cele Teatralnego zespołu folklorystycznego:

- Zapoznanie młodzieży i mieszkańców Hartowca z historią oraz kulturą ludową ziemi lubawskiej.
- Zachowanie ciągłości tradycji i kultury regionu oraz promowanie jej wartości.
- Zapoznanie młodzieży i mieszkańców Hartowca ze specyfiką rodzimej miejscowości na tle regionu, a regionu na tle Polski.
- Rozwijanie postaw patriotycznych związanych z historią i kulturą regionalną.
- Kształtowanie szacunku wobec dorobku przeszłych pokoleń i potrzeb pielęgnowania rodzimych tradycji.
- Rozwijanie aktywnego i świadomego udziału młodzieży w życiu wspólnoty lokalnej.

Organizacje pozarządowe oraz zorganizowane grupy.

Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Hartowiec - istnieje od roku 2001.

Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Hartowiec działa na mocy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. Nr 20, poz. 104, z późniejszymi zmianami) oraz własnego statutu. Nazwa Stowarzyszenia jest prawnie zastrzeżona.

Stowarzyszenie jest apolitycznym, dobrowolnym, samorządnym i trwałym zrzeszeniem o celach nie zarobkowych. Siedzibą władz jest wieś Hartowiec w gminie Rybno. Stowarzyszenie jest zarejestrowane i posiada osobowość prawną.

Celem działania Stowarzyszenia jest:

- wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju oświatowego (społeczno-kulturalnego), gospodarczego wsi Hartowiec w gminie Rybno.
- wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w lokalnej społeczności.

Stowarzyszenie realizuje swoje plany poprzez:

- prowadzenie Gimnazjum Niepublicznego w Hartowcu;
- prowadzenie zajęć, szkoleń, imprez, obozów, kursów edukacyjnych, sportowych, turystycznych, rehabilitacyjnych i kulturalnych oraz innych działań dla dzieci, młodzieży i dorosłych – mieszkańców wsi Hartowiec w gminie Rybno;
- organizowanie wsparcia dla rodzin w trudnej sytuacji;
- organizowanie i prowadzenie działań na rzecz rozwoju infrastruktury wsi Hartowiec;
- wspieranie rozwoju gospodarczego wsi Hartowiec;
- tworzenie nowych miejsc pracy;
- tworzenie lokalnych systemów stypendialnych;
- organizowanie i prowadzenie wiejskiej kasy zapomogowo-pożyczkowej i kasy ubezpieczeń wzajemnych;
- działalność na rzecz upowszechniania turystyki, sportu, rekreacji oraz aktywnego wypoczynku;
- promocję zdrowia i zdrowego stylu życia w jak najszerszym rozumieniu tych pojęć;
- szeroko rozumianą działalność kulturalną, a w tym działania na rzecz zachowania i rozwoju lokalnej tożsamości, tradycji, obyczajów i dóbr kultury;
- propagowanie, rozwijanie oraz wprowadzenie w życie zasad oraz metod rozwoju zrównoważonego;
- prowadzenie działalności wydawniczej;
- podejmowanie w ramach obowiązujących przepisów innych przedsięwzięć związanych z realizacją celów Stowarzyszenia.

Uczniowski Klub Sportowy „Szuwarek”

Powstał w 2000 r. Posiada osobowość prawną. Jest zarejestrowany w starostwie powiatowym pod nr 26. Obecnie ma zarejestrowaną sekcje piłki nożnej i zapasów. Terenem działania jest Gmina Rybno. Dwóch członków klubu ma uprawnienia młodszego ratownika. Zrzesza uczniów, rodziców, nauczycieli i młodzież, oraz sympatyków.

Cele Klubu UKS Szuwarek:

- planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów w oparciu o możliwości obiektowe i sprzętowe szkoły oraz pomoc organizacyjną i materialną rodziców i sympatyków klubu,
- angażowanie wszystkich uczniów, rodziców i dorosłych do różnorodnych form aktywności i zainteresowań sportowych,
- uczestniczenie w imprezach sportowych organizowanych na obszarze działania samorządu terytorialnego i poza nim,
- organizowanie zajęć sportowych dla uczniów szkoły w celu wszechstronnego rozwoju ich sprawności fizycznej i umysłowej,
- organizowanie działalności sportowej ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnych,
- organizowanie uczniom wszystkich klas różnorodnych form współzawodnictwa sportowego,
- kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości poprzez uczestnictwo w realizacji zadań sportowych Klubu,
- popularyzacja sportów wodnych wśród uczniów szkół wiejskich, rodziców i sympatyków.

Ochotnicza Straż Pożarna w Hartowcu

Ochotnicza Straż Pożarna w Hartowcu założona została 1920 r. Obecnie liczy 36 członków czynnych i 8 członków honorowych, oraz 2 drużyny młodzieżowe. Jest stowarzyszeniem zarejestrowana w Sadzie Rejonowym w Olsztynie. Celem OSP Hartowiec jest ochrona przeciwpożarowa, usuwanie klęsk żywiołowych i zagrożeń ekologicznych, oraz krzewienie kultury, sportu i organizowanie społeczności lokalnej.

Transport i komunikacja.

Główny układ komunikacji drogowej stanowi droga wojewódzka nr 538 Nidzica – Nowe Miasto – Łasin, która uzupełnia sieć dróg gminnych. Układ komunikacyjny wewnątrz miejscowości stanowią drogi urządzone o nawierzchni asfaltowej.

W Hartowcu znajduje się przystanek osobowy PKP, z którego są w ciągu doby są 4 połączenia w kierunku Działdowa i 4 w kierunku Ławy. Funkcjonują również połączenia PKS z Lubawą i Działdowem

Głównym operatorem telekomunikacji przewodowej jest T.P. S.A.

W Hartowcu istnieje stacja bazowa telekomunikacji komórkowej Plus GSM oraz obejmuje zasięg sieci Orange, Era.

Łącze internetowe drogą radiową zapewnia ABP Computer Działdowo.

Zabytki

W rejestrze zabytków nieruchomości województwa warmińsko-mazurskiego znajduje się zabytek Park Podworski w Hartowcu pod nr rejestrowym A-278/c wpisany 8 października 1981 roku.

W Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków prowadzonej przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie znajdują się:

- dwa domy mieszkalne,
- budynek szkoły,
- stacja kolejowa.

Media

Zaopatrzenie w energię elektryczną z Koncernu ENERGIA Gdańsk, Zakład Energetyczny Płock.

Zaopatrzenie wodę z stacji uzdatniania wody w Hartowcu, która zasila również miejscowości: Truszczyń, Jeglia, Gronowo, Dębień, Rumian.

W miejscowości Hartowiec do zbiorczego wodociągu jest podłączonych 119 nieruchomości.

Pozostałe nieruchomości korzystają ze studni kopalnianych.

Na terenie miejscowości i gminy nie ma gazy ziemnego. Mieszkańcy korzystają z płynnego gazu butlowego.

Nieczystości płynne gromadzone są w szczelnych zbiornikach (szambach), które okresowo są opróżniane do oczyszczalni w Rybnie.

Nieczystości stałe - komunalne są zbierane przez Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Ostróda. Prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów i surowców wtórnych przez Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna”

Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Mieszkańcy Hartowca korzystają z usług Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej ul. Zajeziorna 58, 13-220 Rybno. Dodatkowo korzystają

z SP ZOZ w Działdowie. Pomoc społeczna kierowana jest do mieszkańców przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie. Na terenie gminy brak Domów Pomocy Społecznej, Domów dziecka i Rodzinnych Domów Dziecka.

Ruch wyznaniowy.

W Hartowcu od 1994 funkcjonuje parafia p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego.

W ramach parafii w Hartowcu działają dwa ośrodki: Ośrodek Rekolekcyjny „Ruchu Światło Życia”, Diecezjalny Dom Rekolekcyjny Diecezji Toruńskiej, posiadające bazę noclegową i żywieniową na 50 miejsc. Ośrodek odwiedzają całorocznie liczne grupy dorosłych i młodzieży. Prowadzą one różnego rodzaju kursy i szkolenia np.: Szklenie wolontariatu itp.

Ludność, demografia i bezrobocie.

Miejscowość Hartowiec charakteryzuje się stałym wzrostem ludności.

Tabela Nr 3. Liczba ludności w Hartowcu

Rok	1995	2000	2005	2006	2007	2008
Liczba ludności	628	650	692	694	675	675

Wymiana i współpraca.

Szkoła Podstawowa w Hartowcu realizuje program współpracy międzynarodowej z „Visalaukes Mokkykba”- od 2006 r.

- a. wizyta studyjna na Litwie i obchody 60-lecia szkoły litewskiej (18-20.05.2007)
- b. wizyta grupy 17 dzieci z Litwy w domach uczniów w Hartowcu (10-16.09.2007)
- c. wzajemna wymiana doświadczeń.

Niepubliczne Gimnazjum w Hartowcu:

- a. współpracuje z Gimnazjum Jana Pawła II w Wilnie:
 - wymiana doświadczeń,
 - wizyta 20 uczniów z Niepublicznego Gimnazjum w Hartowcu w Wilnie (czerwiec 2007 r.)
- b. współpraca z Gimnazjum Jana Pawła II w Łabowej pow. nowosądecki:
 - wymiana doświadczeń,
 - wzajemne wizyty uczniów (czerwcu i wrześniu 2006 r.)

Kultura w gminie.

Placówki kulturalne, w tym świetlice wiejskie.

1) Szkolna Biblioteka w Hartowcu

Hartowiec

13 - 220 Rybno

2) Remiza OSP Hartowiec

Hartowiec

13 - 220 Rybno

Ruch wyznaniowe.

W Rybnie funkcjonuje od 08.05.1994 r. Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Hartowcu oraz cmentarz parafialny.

Jednostki realizujące zadania pomocy społecznej:

- Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie (praca socjalna, świadczenia pieniężne, usługi opiekuńcze);
- Gminna Komisja do spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 13 - 220 Rybno, ul. Lubawska 15.

Tabela Nr 4. *Bezrobocie - na koniec roku w latach 2002 - 2008.*

Rok	powiat działdowski	woj. warmińsko - mazurskie	Polska
2002	30,9%	28,8%	18,0%
2003	31,5%	30,3%	20,0%
2004	33,8%	29,2%	19,0%
2005	30,2%	27,5%	17,6%
2006	23,80%	23,70%	14,90%
2007	19,00%	18,70%	11,20%
2008	20,30%	16,80%	9,50%

2.2. Inwestycje zrealizowane w miejscowości Hartowiec w latach 2001 - 2009.

Inwestycje w latach 1996 - 2008.

- 1999-2000 Budowa – modernizacja drogi gminnej Jeglia – Hartowiec o nawierzchni asfaltowej współfinansowanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
- 1998-1999 Budowa szatni i sanitariów oraz kotłowni olejowej przy Szkole Podstawowej w Hartowcu.
- 2000 Budowa sali sportowej przy Szkole Podstawowej w Hartowcu dofinansowanej z budżetu Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
- 2000-2001 Adaptacja i zmiana sposobu użytkowania pomieszczeń dla potrzeb Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Hartowcu.
- 2002 Budowa parkingu przy Niepublicznym Gimnazjum.
- 2003 Rozbudowanie sieci wodociągowej w miejscowości Hartowiec w kierunku pod Dębień.
- 2003-2004 Zagospodarowanie terenu wokół szkół.
- 2004 Przebudowa – modernizacja drogi gminnej KG002 Hartowiec – granica gminy Grodziczno, realizowanej z Programu SAPARD
- 2008-2009 Zagospodarowanie terenu nad j. Hartowieckim Etap I, II i III (Wykonanie plaży nad j. Hartowieckim, parkingu, drogi dojazdowej, chodnika, przydomowej oczyszczalni ścieków dla SP Hartowiec oraz ogrodzenie).

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Rybno.

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocna strona), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń jakie stoją przed gminą. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- „**mocnych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony gminy i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- „**słabych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony gminy i które nie wyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- „**szans**” – uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi gminy;
- „**zagrożeń**” – uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju (należy uniknąć ich negatywnego oddziaływania na rozwój gminy).

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno - gospodarczego gminy. Wiele kwestii podnoszonych było w sposób nieomal identyczny przez kilka lub nawet kilkanaście osób, można je zatem nazwać uniwersalnymi. Wiele zaś było tak szczegółowych, iż można by je traktować jako punkt wyjścia do konstruowania już nawet nie celu, a właściwie konkretnego kierunku rozwoju. Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach Hartowca i stojących przed nim szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach miejscowości ułożonych przekrojowo (w ramach poszczególnych obszarów życia społeczno - gospodarczego). Niektóre zapisy z powodu swej lakoniczności mogą wydawać się nie do końca czytelne, ale zespół redakcyjny z pełną świadomością dokonał takich właśnie rozstrzygnięć.

Analiza SWOT m. Hartowiec jest kontynuacją i podsumowaniem diagnozy stanu gminy i w niej znajduje uzasadnienie większość rozstrzygnięć.

Najwięcej osób jako główne problemy (słabe strony) powiatu gminy i miejscowości wskazało:

- bezrobocie,
- niż demograficzny,
- brak zakładów przemysłowych,
- zły stan nawierzchni dróg i połączeń komunikacyjnych,
- ochrona środowiska naturalnego.

Na podstawie opinii mieszkańców Hartowca jako mocne strony wymieniali:

- korzystne położenie geograficzne i walory krajobrazowe,
- współpraca między organizacjami i samorządem,
- duże wodne obszary pod inwestycje,
- dobra infrastruktura, podstawowa infrastruktura (oczyszczalnia, kanalizacja, wodociągi, drogi lokalne utwardzone),
- potencjał ludzki i gospodarczy,
- wykształcona młodzież.

Natomiast szanse należy upatrywać w:

- tworzeniu nowych miejsc pracy,
- rozwoju budownictwa mieszkalnego,
- rozwoju dostępu do edukacji (liceum w Rybnie) oraz liceum dla dorosłych,
- rozwoju funkcji turystycznych gminy,
- rozwoju kultury i przeciwdziałanie degradacji społecznej,
- rozwoju współpracy gospodarczej.

Zagrożenia - ich negatywne oddziaływanie na rozwój gminy - mogą stanowić:

- zanieczyszczenie środowiska naturalnego (degradacja jezior),
- zmniejszenie bezpieczeństwa obywateli,
- pogarszające się warunki bytowe ludności,
- niestabilne prawo oraz brak jego spójności.

4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących w okresie co najmniej 7 lat w miejscowości Hartowiec.

4.1. Cele i kierunki rozwoju.

W poszczególnych obszarach życia społeczno gospodarczego (gospodarka, przestrzeń, infrastruktura, społeczność) wskazano szereg kierunków rozwoju. Spośród wszystkich ustalono kierunki rozwoju, a następnie zadania do realizacji na lata 2007-2015.

Priorytetowe kierunki rozwoju:

- Podjąć działanie w kierunku rozbudowy infrastruktury technicznej (wariant prospołeczny)
- Poprawa jakości życia w miejscowości Hartowiec (wariant prokonsumcyjny)

W ten sposób dokonano hierarchizacji celów dla miejscowości Hartowiec na 2009 - 2017.

Wybrany Wariant Rozwoju

Tabela Nr 5

PRIORYTETY	Podjęcie działania w kierunku rozbudowy infrastruktury technicznej.		Poprawa jakości życia w miejscowości Hartowiec.			
CELE PIERWSZORZĘDNE	Działanie w kierunku skanalizowania miejscowości Hartowiec.	Utrzymanie i rozwój komunikacji PKP oraz samochodowej	Tworzyć warunki do rozwoju infrastruktury kulturalno – rekreacyjnej.		Tworzyć warunki dla rozwoju otoczenia biznesu.	
CELE DRUGORZĘDNE	Podjąć działania w kierunku zwodociągowania całości miejscowości.	Podjąć działanie w celu utrzymania istniejących dróg asfaltowych i budowanie nowych.	Podjąć działanie w celu zagospodarowania j. Hartowiec oraz poprawy estetyki wsi.	Podjąć działanie w kierunku rozwoju oświaty kultury i wymiany młodzieżowej.	Podjąć działania w kierunku różnicowania gospodarki wiejskiej.	Podjąć działania w kierunku tworzenia nowych miejsc pracy w usługach, przetwórstwie i turystyce.

4.2. Spójność Planu Odnowy Miejscowości Hartowiec z programami i Strategią Rozwoju Gminy Rybno

Plan Odnowy Miejscowości Hartowiec zbieżny jest zasadniczo z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, a w szczególności z osią 3.

Jakość życia na obszarach wiejskich i zróżnicowanie gospodarki wiejskiej i w tym z:

Działaniem „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”.

Działaniem „Odnowa i rozwój wsi” z osią Leader.

Działaniem „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla Odnowy i rozwój wsi oraz Małe Projekty.

Spójny jest z Działaniem 2.3 „Odnowa i rozwój wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”, S.P.O. Restrukturyzacje i modernizacje sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006.

Przy realizacji zadań infrastrukturalnych z zakresu rozbudowy kanalizacji sanitarnej z innymi miejscowościami gminy Plan Odnowy Miejscowości Hartowiec jest spójny z Regionalnym Programem Operacyjnym Warmia-Mazury na lata 2007-2013, priorytetem 5.6. *Środowisko przyrodnicze*, działaniem „Poprawa i zapobieganie degradacji środowiska poprzez budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury środowiska”

W zakresie zadań społeczno-kulturalnych przewiduje się ubieganie o fundusze „grantowe”.

Plan Odnowy Miejscowości Hartowiec spójny jest z Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Rybno, która określa misję Gminy Rybno jako: „Obszar zrównoważonego rozwoju o charakterze rolniczym i turystycznym z dobrą infrastrukturą sprzyjająca rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości. Gmina z dobrą ofertą turystyki pobytowej i weekendowej skierowanej do mieszkańców wszelkich aglomeracji oparta na agroturystyce, zasobach leśnych i pełnej dostępności do czystych zbiorników wodnych. Bezpieczny samorząd zapewniający komfort życia i wypoczynku mieszkańców.”

Zadanie wpisuje się w Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy (jej budżet).

4.3. Wykaz planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć do realizacji na lata 2009-2017 w m. Hartowiec

Tabela Nr 6

Priorytet	Nazwa planowanych zadań inwestycyjnych	Cel	Przeznaczenie	Harmonogram realizacji	Wartość w zł	Planowany podział wydatków			Uwagi
						Środki Gminy	Dofinansowanie z UE	Inne (jakie)	
1	Budowa wielofunkcyjnego ogólnodostępnego boiska o nawierzchni z trawy syntetycznej w Hartowcu.	Zrównoważone wykorzystanie i promocja walorów przyrodniczych przez rozwój infrastruktury służącej popularyzowaniu wśród mieszkańców i przyjezdnych aktywnego stylu życia oraz poprawa jego jakości poprzez budowę wielofunkcyjnego ogólnodostępnego boiska w Hartowcu.	Boisko ogólnodostępne, które będzie wykorzystywane przez mieszkańców, przyjezdnych oraz młodzież szkolną do rekreacji sportowej. Poprzez swoją lokalizację zagospodaruje i uatrakcyjni turystycznie brzeg j. Hartowieckiego.	rok 2010	361 772,31	153 772,31	208 000,00	-	poprzez LGD Ziemia Lubawska
2	Zagospodarowanie terenu nad j. Hartowieckim - plac zabaw w Hartowcu.	Wspieranie kapitału społecznego i aktywnego stylu życia przez rozwój infrastruktury technicznej i działania na rzecz kształtowania obszaru przestrzeni publicznej poprzez budowę w tej przestrzeni placu zabaw.	Plac ogólnodostępny, który będzie wykorzystywany przez dzieci poprzez swoją lokalizację zagospodaruje i uatrakcyjni brzeg j. Hartowieckiego.	rok 2010	31 618,74	13 477,74	18 141,00	-	poprzez LGD Ziemia Lubawska
3	Zagospodarowanie terenu przykościelnego w m. Hartowiec.	Poprawa atrakcyjności miejsca zamieszkania oraz promocja turystyki poprzez zagospodarowanie terenu przykościelnego w m. Hartowiec.	Teren ogólnodostępny będzie wykorzystywany głównie przez mieszkańców i przyjezdnych.	2015 - 2017	182 000,00	-	-	182 000,00 Fundusz Kościelny	poprzez LGD Ziemia Lubawska
4	Rozbudowa sieci wodociągowej na koloniach w Hartowcu oraz modernizacja hydroforni.	Poprawa stanu środowiska i warunków życia mieszkańców poprzez rozbudowę sieci wodociągowej oraz modernizację hydroforni.	Wykonanie brakujących odcinków sieci wodociągowej oraz remont i rozbudowa hydroforni w Hartowcu.	2012 - 2014	440 000,00	440 000,00	-	-	po zabezpieczeniu środków
5	Rozbudowa sieci kanalizacji grawitacyjno - tłocznej w Gminie Rybno. Zadanie 8 do m. Hartowiec.	Poprawa stanu środowiska i warunków życia mieszkańców kanalizacyjnej.	Wykonanie kompleksowej kanalizacji sanitarnej w m. Hartowiec.	2013 - 2014	2 648 500,00	1 148 500,00	1 500 000,00	-	po zabezpieczeniu środków
6	Przebudowa i urządzenie dróg osiedlowych.	Poprawa jakości warunków zamieszkania i tworzeniu możliwości rozwojowych poprzez poprawę jakości stanu dróg.	Przebudowa chodników i urządzeń dróg na osiedlu w m. Hartowiec.	2014 - 2015	1 600 000,00	720 000,00	880 000,00	-	po zabezpieczeniu środków
7	Zagospodarowanie terenu nad j. Hartowieckim - wypożyczalnia sprzętu wodnego w Hartowcu.	Poprawa atrakcyjności miejsca zamieszkania oraz promocja turystyki poprzez zagospodarowanie terenów nad j. Hartowieckim.	Teren ogólnodostępny, który będzie wykorzystywany przez mieszkańców i przyjezdnych do wykorzystania i popularyzowania aktywnego stylu życia.	2011-2012	43 000,00	-	25 000,00	18 000,00 Klub Szuwarek	poprzez LGD Ziemia Lubawska

Priorytet	Nazwa planowanych zadań inwestycyjnych	Cel	Przeznaczenie	Harmonogram realizacji	Wartość w zł	Planowany podział wydatków			Uwagi
						Środki Gminy	Dofinansowanie z UE	Inne (jakie)	
8	Zagospodarowanie terenu nad j. Hartowieckim - plaża i pomost w Hartowcu.	Poprawa atrakcyjności miejsca zamieszkania oraz promocja turystyki poprzez zagospodarowanie terenów nad j. Hartowieckim.	Teren ogólnodostępny, który będzie wykorzystywany przez mieszkańców i przyjezdnych do wykorzystania i popularyzowania aktywnego stylu życia.	2012 - 2013	43 000,00	18 000,00	25 000,00	-	poprzez LGD Ziemia Lubawska
9	Remont remizy strażackiej w m. Hartowiec lub Budowa remizy strażackiej w m. Hartowiec.	Poprawa bezpieczeństwa publicznego poprzez remont lub budowę remizy strażackiej.	Wykonanie kompleksowego remontu strażnicy lub budowa nowoczesnej strażnicy służącej bezpieczeństwu publicznemu.	2010 -2011	600 000,00	500 000,00	-	100 000,00	OSP Hartowiec
10	Zagospodarowanie miejscowości Hartowiec	Poprawa bezpieczeństwa publicznego i zaspokojenie potrzeb społecznych poprzez budowę oświetlenia ulicznego, oznakowanie ulic oraz budowę spowalniaczy.	Uporządkowanie i zagospodarowanie terenów w centrum wsi.	2013 - 2014	43 000,00	-	25 000,00	18 000,00 Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Hartowiec	poprzez LGD Ziemia Lubawska
11	Oświetlenie i monitoring boiska wielofunkcyjnego w m. Hartowiec.	Poprawa bezpieczeństwa publicznego oraz zagospodarowanie miejsca wypoczynku poprzez budowę oświetlenia oraz wprowadzenia monitoringu boiska wielofunkcyjnego.	Zagospodarowanie i zabezpieczenie miejsca wypoczynku w m. Hartowiec.	2011 - 2012	5 500,00	-	3 500,00	2 000,00 Klub Uczniowski	poprzez LGD Ziemia Lubawska

4.4. Szczegółowy opis przedsięwzięcia przygotowywanego do realizacji w miejscowości Hartowiec.

Zadanie inwestycyjne pn. „*Budowa wielofunkcyjnego ogólnodostępnego boiska o nawierzchni z trawy syntetycznej w Hartowcu*”, realizowany jest jako ETAP IV Zagospodarowania terenów nad j. Hartowieckim. W ramach ETAP I -III zrealizowano drogę dojazdową, parking oraz chodnik. Sala gimnastyczna, szkoła podstawowa i gimnazjum zostały podłączone do wybudowanej przydomowej oczyszczalni ścieków. Brzeg jeziora został oczyszczony.

Opracowanie obejmuje część działki nr 329 obręb Hartowiec. Przeznaczony pod budowę boiska teren, będzie wyгородzony. Projektuje się budowę boiska wielofunkcyjnego o wymiarach płyty 26x44m, pow. 1144m², o nawierzchni z trawy syntetycznej, na którym znajdują się:

- boisko do piłki ręcznej/halowej o wymiarach 24x40m,
- boisko do piłki siatkowej o wymiarach 9x18m,
- boisko do koszykówki o wymiarach 15x24m,
- boisko do mini koszykówki o wymiarach 15x24m,

Ogrodzenie terenu siatką o wysokości 4,0 m na słupkach mocowanych w fundamentach punktowych w gruncie, w rozstawie, co 3,0m. Dostęp do boiska bramą techniczną o wymiarach 3,0x3,0m oraz dwoma bramkami o szer. 1,2m i wysokości 2,2m. Jedna z bramek stanowi połączenie z chodnikiem drogi wewnętrznej prowadzącej ze wsi do j. Hartowieckiego, druga z trenem prowadzącym w kierunku Szkoły Podstawowej w Hartowcu im. M. Konopnickiej i Niepublicznego Gimnazjum w Hartowcu im. Jana Pawła II. Płyta boiska będzie wydzielona obrzeżem i wyniesiono ponad teren ok.10cm z jednostronnym spadkiem w kierunku j. Hartoweckiego 0,6% tj. 15cm spadek poprzeczny płyty boiska. Teren wokół płyty wyplantować, na szerokości ok. 2,0m.

Boisko będzie obiektem sportowym ogólnodostępnym. Korzystać z niego nieodpłatnie będą mieszkańcy wsi, młodzież i przyjezdni turyści, itp. Rozgrywane na nim zawody sportowe i przyczynia się do poprawy sytuacji społeczności lokalnej, która zyska obiekt do uprawiania rekreacji i aktywnego stylu życia, integracji różnych grup społecznych podczas zawodów i poza nimi. Poprzez swą lokalizację nad brzegiem jeziora Hartowieckiego boisko będzie promowało walory przyrodnicze, uporządkuje i zagospodaruje teren nad jeziorem

co zapobiegnie jego zanieczyszczeniu i jako uporządkowane miejsce aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego podnosić będzie świadomość ekologiczną.

4.4.1. Szacunkowy kosztorys planowanego przedsięwzięcia.

Tabela Nr . 7 *Elementy scalonych Budowa wielofunkcyjnego ogólnodostępnego boiska o nawierzchni z trawy syntetycznej w Hartowcu. Lokalizacja dz. nr 329 obręb Hartowiec, gm. Rybno*

Lp.	NAZWA	RAZEM
1.	Roboty przygotowawcze i ziemne	12 391,20
2.	Wykonanie podbudowy pod boisko	101 378,00
3.	Wykonanie nawierzchni z trawy syntetycznej	108 680,00
4.	Wykonanie ogrodzenia boiska	50 345,48
5.	Wyposażenie (montowane na stałe)	20 740,00
Razem netto		293 534,68
VAT 22%		64 577,63
Razem brutto		358 112,31

Słownie: Trzysta pięćdziesiąt osiem tysięcy sto dwaście zł 31/100.

4.4.2. Harmonogram realizacji planowanego przedsięwzięcia.

Tabela Nr 8. *Harmonogram realizacji.*

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Uwagi
1.	Opracowanie Planu Odnowy Miejscowości Rybno na lata 2009-2017	listopad - grudzień 2009 r.	koszty nie objęte wnioskiem o dofinansowanie
2.	Opracowanie wniosku o dofinansowanie, w tym: a) opracowanie kosztorysu inwestorskiego projektu.	listopad - grudzień 2009 r.	koszty nie objęte wnioskiem o dofinansowanie
4.	Ogłoszenie przetargu wybór oferty, podpisanie kontraktu.	maj - czerwiec 2010 r.	
5.	Realizacja kontraktu.	czerwiec - listopad 2010 r.	
6.	Rozliczenie i odbiór.	grudzień 2010 r.	

Realizacja i nadzór nad wykonaniem inwestycji prowadził będzie Referat Gospodarki Przestrzennej, Inwestycji i Zamówień Publicznych Urzędu Gminy Rybno oraz Inspektor nadzoru inwestorskiego.

Pracownicy Referatu Gospodarki Przestrzennej, Inwestycji i Zamówień Publicznych są osobami doświadczonymi w realizacji inwestycji z środkami Unii Europejskiej:

- 1) zrealizowali oni 9 inwestycji w Programie SAPARD, w tym były inwestycje:
Zagospodarowanie terenu w centrum Rybna w publiczną infrastrukturę turystyczną,
Budowa obiektu kultury fizycznej - sala sportowa w Rumianie.
- 2) zrealizowali 2 inwestycje w Programie ZPORR oraz współuczestniczyli w inwestycjach wspólnie z województwem warmińsko - mazurskim min. PIAP-y, Wrota Warmii i Mazur.
- 3) W SPO Rol. w działaniu Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego zrealizowali inwestycje pn. Budowa obiektu kulturalnego - biblioteka w Rybnie oraz Zagospodarowanie terenów zielonych i wypoczynku publicznego - plaża w Rybnie.

4.4.3. Finansowanie planowanego przedsięwzięcia.

Szacunkowy koszt realizacji łącznie z nadzorem inwestorskim wynosi - **361 772,31zł.**

w tym:

- **153 772,31zł** z budżetu Gminy Rybno w roku 2010,
- **208 000,00zł** pozyskać z EFROW na dofinansowanie przedsięwzięcia realizowanego w ramach działania 4.1/413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”.

Uczestnicy debaty uchwalenia Planu Odnowy Miejscowości Hartowiec.

W opracowaniu Planu Odnowy Miejscowości Hartowiec uczestniczyli:

1. Rada Sołecka Wsi Hartowiec
2. Radni Rady Gminy Rybno
3. Zarząd Ochotniczej Straży Pożarnej w Hartowcu
4. Mieszkańcy wsi Hartowiec